

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

א) [מסופתה פ"א
ה"ג, ב] [ז"ל אלעזר],
ג) [בשאלות פרשת אמרי
אימת מלא, ד] [לעיל י:];
ד) [ז"ל ואמרי נמי וכן
ככל הכוונה חתמה רוחמה
המכריס לקמן גרסין אמרי
נמי פי עני נדדי הסבין
כ"ג השאלות, ו] [שנת
ג. ושי"ן, ז] [לעיל ח.],
ח) [ז"ל דבור אחד, ט] עין
רש"י, י) [האפרין רש"י,
ז"ל לפי ד"ה ישר],

תורה אור השלם

1. וְאִמְרוּ שְׂאוֹל פֶּה
קָעַם וְאִמְרוּם לָהֶם
הַגִּישׁוּ אֵילֵי אִישׁ שׁוֹרֹר
וְאִישׁ שְׂפִירָה וְשַׁחֲתֵם
בָּהֶן וְאִבְלַתֶּם וְלֹא
תִּחַטְּאוּ לָזֶה לְאָבֶל אֶל
הַדָּם וְצִוְּנוּ כָּל הַדָּם אִישׁ
שׁוֹרֹר בִּידוֹ הַלְלִיָּה
וְשַׁחֲתוּ שָׁם:
שְׂמוּאֵל א י ד לד

הגהות חב"ח

א) רש"י ד"ה והוא
דקיימא וכו' ב"ה משימין
היינו מפני: (ב) ד"ה
שמיטתו כשרה וכו' וכו'
דקיימא כשרה:

לעני רש"י

אנמישלי"ר
[אנימישלי"ר]. לטכר.
אטינבוש"ט
[אטינבוש"ט]. לרות.
ארישט"א. זקן השבלים.
אשפ"ר. מחוספס.

מוסף רש"י

מסוכסכת מרוח אחת.
שלא נפגמה מז' ללדין
לנמי (ב"ק א). אלא
מפני כבודו של חכם.
אפי' שטבת בקי כהלכות
דקיה (לעיל ט). ישר.
יפה אמרת (שבת טג).
שפיר קאמרת (פסחים
נג). לקטון עה). ליבן.
באור: בלשון חכמים נקרא
ליבן ובלשון הלועזים
קורין בלשמוני (לעיל ח).
שחיטתו כשרה. ולא
אמר שריפה היא ולא
שמיטה (שם). שחידודה
קודם לליבוה. מקדים
וממחר לתוך קודם
שמיטה כהמה מן האור
(שם).

סבין שיש זה פגימות הרבה תידון כמגירה. ואין זה חילוק בין
אוגרת למסוכסכת שאפי' כולם מסוכסכות פסולה למסוכסכת היינו
שאין לפגימה אלא עוקץ אחד ועוקץ השני הוחלק במשחזת ומכשרינן
לה לקמן כי איכא חדא פגימה וכו' כשהולך ולא הביא שלא פגעה
השמיטה בעוקץ משגיג דסכינא. כשהשגיג

והוא דקיימא ארישא דסכינא. כשהשגיג
לעוקץ עדיין לא נחתכו העור והבשר
שיקרע בעוקץ את הסמין צירידתו
אבל כאן שיש פגימות הרבה אפילו
כולן מסוכסכות עוקץ של פגם הראשון
מחליש העור והבשר והפגם השני בא
לסימן וקורעו. וזהו דמנן (לקמן ד'
יח). השומט במגל קציר דרך הליכתה
בית הלל מכשרין (א) מפני שמגל
קציר עוקצי הפגימות כפופים מאד
מאד ואין קורעים דרך הליכתם כלל
אבל עוקץ שאינו כפוף קורע אפי'
צירידתו ושהסימן יורד ממנו ונכנס
לתוך הפגם: **מסוכסכת כשרה.**

וכדמפרש ואזיל: **משני רוחו.** שיש
צ' עוקצים לפגם אחד לראשו ואחד
לסופו. ואוגרת לשון (משל ו) אגרה
בקציר מאכלה לשון אסיפה שאוגרת
הליפורן לתוכה בין צ' עוקציה:
מרוח אחת. שאין לפגימה אלא עוקץ
אחד והשני הוחלק במשחזת ואינה
אוגרת אלא מסוכסכת הסכינא
והבשר. ולשון סכסוך אנמישלי"ר בלע"ז
כמו (ישעיה טו) וסכסכתי מלררס
במלררס: **מורשא קמא מחליש.** עור
ובשר לפני השני והשני בא ופוגע
בסימן וקורעו: **חורפא דסכינא.**
קודם שישגיג לפגם: **מחליש.** אטינבוש"ט
בלע"ז כמו (מטות ד' עו.) חשלי
דודי וכמו דחשלי מייניהו כלי זיין בפי'
לפני אידיהן (ע"ז דף טז.). וכל עוקצי
הפגם קורעין הן ואין חומטין בין
בפוגעו צו ובין כשהוא יורד ממנו
כך שמעתי וכן היא שהרי שנינו סכין
שיש זה פגימות הרבה תידון כמגירה
ואפי' מסוכסכות קאמר למקמפליג
בחדא בין אוגרת למסוכסכת
ובטובא לא מפליג ומשמע אפילו כל
עוקציה ללד אחד ללד ראש הסכין
והולך ולא הביא אלמא צירידתו
נמי קורע: **דקיימא ארישא דסכינא.**
שכשהתחיל להולך לא היה כח לסכין

להחליש עד שעבר הפגם ואין כאן ספק שמה נגע העוקץ בסימן (ב) ואוכלאוקמא (ב) צירשא דסכינא וכו' והוא הביא
ואפי' לא ישחוט לכתחלה שמה יולך ויציא: **עולה ויורד.** כגון שנפגמה פגם גדול והוחלקו העוקצים במשחזת והוא הסכין נמוך שם:
מסוכסכת פסולה. אפי' דיעבד: **דמיא לנפאסא.** ארישט"א זקן השבלים שאינו חלק כך סכין שאין פיה חלק אבל אין לה אשפירא
בלע"ז: **ושחטתם כזה.** בשאלו כתיב ומדקאמר כזה ש"מ סכין צדק להם: **דיוון דאי נקב.** לושט מיטרפא פשיטא דבעינן דדיקה דהא
אי איכא פגם נקיב: **לא אמרו כו'.** ואנן מקרא ילפינן לה: **בשימא.** ונתניס אותה בשמש ורואין בחודה. מ"ר. ליגנא אחרינא הולך ומעמידה
בשמש חודה למעלה ומסתכל בצילה של סכין ואם יש פגם בסכין ניכר הוא צלל שהחמה נכנסה בפגם: **במיא.** הופך חודה למטה ומוליכה
על פני המים ונוגעה מעט ואם יש פגם עוקץ עושה כמין חריץ במים בהליכתה. ל"ה הופך חודה למעלה ואחזיה בידו בשפיע ראשה למטה
ומטיף על חודה בצלצבו אם יש פגם ונפוליס שם ואין יכולים לילך עד ראשה. לשון מורי: **בישרא אכלה.** היא בזה לתוך בשר לפיכך
עיקר דדיקתה בבשר או צריש לישנא או בבשר אלצבו אם בשר זה פוגע בפגם כן יפגע צו בשר הסמין אבל בדבר אחר לא היא דדיקה שמה
דבר קשה עובר על פגם קטן ואינו חוגרי' או דבר שהוא כך יותר מדאי נכנס לתוך פגם קטן אפי' שאין פגם לקלקל הסמין: **אשפירא.**
בשר האלצבו: **ואתלמא רוחא.** באמצע חודו ובלדדין שמה נפגם עוצי חודה בצידה ונחתו הסמין בעוקץ ונקרע: **יישר.** יפה עשית: **וכן
אמר רב כהנא.** דכך צריכה: כל היכא דאמר משמיה דפלוני לא שמעה ממנו אלא מאחרים שמע שקצלוה ממנו כי הא דרב אשי לא
ראה את רבא מעולם כדאמר בעשרה יוחסין (קדושין דף עג.): יום שמת רבא נולד רב אשי: **אתלמא רוחא לא צריכי.** ואם יש שם פגם בצידה לא
איכפת לן דאין צדי הסכין נוגעין בסימן שמתו חודה של סכין הוא מתרווח לכאן ולכאן: **שחידודה קודם לליבוה.** קודם שיכניסה הסמין
בליבון הוא נתקף בחידוד: **הא איכא לדין.** יש נכחו בצדי הסכין קודם שמתגר שמיטה והרי סימני טרפות נולדין בה כיון שהושט נשרף.
ואפי' ק"ל כרב אחא ורב כהנא ורב אשי וכולוהו אמוראי דאמרי צריכא צרישא וטופרפא ואתלמא רוחא ואם שכח ולא צדק קודם שמיטה
בזדק לאחר שמיטה: **ג' פגימות הן.** לשיעור אחד: **פגימת עלם נפסא.** לעבור עליה בלאו דעלם לא תשברו צו (שמות יג): **פגימת אוון בצכור.**
להיות צו מוס לישחט עליו במדינה דמנן (בכורות דף ג). נפגמה אוו מן הסחוס. והי' לשאר מומין של פגימה המכריס שם וקמיתתא נקט:
פגימת מוס בקדשים. נקבות כגון חטאת ושלמים שיש בהם פגימות שאינן נוהגות בצכור וכתתן התם בצכורות (דף טז): נפגם ויהוה
בצכור או הערוה שפת בית הרחם של נקבה במוקדשין. ואיזטרין למנגט הכא לאשמעינן דאע"ג דלא מינכרא ציה פגימה כולי האי אפילו הכי
שיעוריה צדי שתחגור בה כפורין. ואי קשיא לניקט פגימת מוס בקדשים וכולן בכלל דהא צכור בכלל כל הקדשים הוא אי תנא הכי
ה"א ליפסל מהקרבה הוא וצכדי חגירת כפורין מיפסלא אבל מוס גמור לא הו' לישחט עליו במדינה הרבה פוסלין צבהמה ואין
הצכור נשחט עליהן כדתנן (שם דף מה). ולאו שאין שוחטין עליהם לא במקדש ולא במדינה כו' ולהכי תנא פגימת אוון בצכור שהזכרה
בצכורות לענין לישחט במדינה: **מוצה.** שנפסא פסול כדילפינן בשחיתת קדשים צפרק קדשי קדשים (ובאים דף נט). וחבתת עליו את עלותיך
ואת שלמתיך וגו' (שמות כ) וכי עליו אתה וזבח אלא בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר והאי עליו צבילוה הוא כלומר כשהוא בחוקתו:
שמתגר

כאן שהולך והביא. הוה מני לשנויי הא דקיימא ארישא דסכינא
והא דקיימא באמצע: **אבישרא** ואטופרא. אצירשא
משום ושט ואלטופרא משום קנה: **פגימת אוון** בבכור פגימת
מוס בקדשים. איזטרין תרויהו פגימת אוון בצכור לשחוט עליו
במדינה וקדשים איזטרין משום
ערוה של נקבה דלא הויה בכלל
צכור אי נמי איזטרין קדשים דלא
נימא פגימת מוס ליפסול מעל גבי
המוצה הויה פחות מחגירת הפורין
והא דלא חשיב צהדייהו פגימת מוצח
ולמא ד' פגימות הן מלניו למימר
משום דפגימת מוצח צהדיא כתיב
(דברים כו) אצניס שלמות אע"ג
דצדקשים נמי כתיב תמים לא משמע
ממש בלא פגימה דצכמה מקומות לא
חייטין אס נתקן ממנו הצכר או העלם:
וכמה

מסוכסכת לא ישחוט בה לכתחלה והוא שחט שחיתתו כשרה יעולה ויורד
בסכין שוחט בה לכתחלה א"ל רב הונא בריה דרב נחמיה לרב אשי אמרת
לן משמיה דרבא מסוכסכת פסולה והא (אמר רבא) מסוכסכת כשרה לא
קשיא כאן שהולך והביא כאן שהולך ולא הביא אמר ליה רב אחא בריה
דרב אויא לרב אשי דמיא לסאסאה מאי אמר ליה מאן הדיב לן מבשריה
ואכלינן אמר רב חסדא במנין לבדיקת סכין מן התורה שנאמר וישחטתם
בוה ואכלתם פשיטא כיון דכי נקב טריפה בעיא בדיקה לחכם קאמרינן והאמר
רבי יוחנן לא אמרו להראות סכין לחכם אלא מפני כבודו של חכם מדרבנן
וקרא אסמכתא בעלמא הוא במערבא בדקי לה בשימא בנהדרעא בדקו
לה במיא רב ששת בדק לה בריש לישניה רב אחא בר יעקב בדק לה בחוט
השערה בסורא אמרי בישרא אכלה בישרא לבדקה אמר רב פפא צריכא
בדיקה אבישרא ואטופרא (ואתלמא רוחא) אמר ליה רבינא לרב אשי אמר
לן רב סמא בריה דרב משרשיא משמן דאמרת ליה משמיה דרבא צריכא
בדיקה אבישרא ואטופרא ואתלמא רוחא אמר ליה אבישרא ואטופרא
אמרי ואתלמא רוחא לא אמרי איכא דאמרי אבישרא ואטופרא ואתלמא
רוחא אמרי משמיה דרבא לא אמרי רבינא ורב אחא בריה דרבא הו'
יתבי קמיה דרב אשי אייתו סכין לקמיה דרב אשי לבדקה אמר ליה
לרב אחא בריה דרבא בידקא בדקה אטופרא ואבישרא ואתלמא רוחא
אמר ליה יישר וכן אמר רב כהנא רב יימר אמר אטופרא ואבישרא צריכא
אתלמא רוחא לא צריכא מי לא א"ר יורא אמר שמואל ליבן סכין ושחט
בה שחיתתו כשרה שחידודה קודם לליבוה וקשיא לן האיכא צדין
ואמרינן בית השמיטה מרווח רווח הכא נמי בית השמיטה מרווח רווח אמר
רב הונא בר רב קטינא אמר רבי שמעון בן לקיש שלש פגימות הן פגימת
עצם בפסח פגימת אוון בבכור פגימת מוס בקדשים ורב חסדא אמר אף
פגימת סכין ואידך בחולין לא קא מיירי וכולן פגימת כדי פגימת המוצח
וכמה

להחליש עד שעבר הפגם ואין כאן ספק שמה נגע העוקץ בסימן (ב) ואוכלאוקמא (ב) צירשא דסכינא וכו' והוא הביא
ואפי' לא ישחוט לכתחלה שמה יולך ויציא: **עולה ויורד.** כגון שנפגמה פגם גדול והוחלקו העוקצים במשחזת והוא הסכין נמוך שם:
מסוכסכת פסולה. אפי' דיעבד: **דמיא לנפאסא.** ארישט"א זקן השבלים שאינו חלק כך סכין שאין פיה חלק אבל אין לה אשפירא
בלע"ז: **ושחטתם כזה.** בשאלו כתיב ומדקאמר כזה ש"מ סכין צדק להם: **דיוון דאי נקב.** לושט מיטרפא פשיטא דבעינן דדיקה דהא
אי איכא פגם נקיב: **לא אמרו כו'.** ואנן מקרא ילפינן לה: **בשימא.** ונתניס אותה בשמש ורואין בחודה. מ"ר. ליגנא אחרינא הולך ומעמידה
בשמש חודה למעלה ומסתכל בצילה של סכין ואם יש פגם בסכין ניכר הוא צלל שהחמה נכנסה בפגם: **במיא.** הופך חודה למטה ומוליכה
על פני המים ונוגעה מעט ואם יש פגם עוקץ עושה כמין חריץ במים בהליכתה. ל"ה הופך חודה למעלה ואחזיה בידו בשפיע ראשה למטה
ומטיף על חודה בצלצבו אם יש פגם ונפוליס שם ואין יכולים לילך עד ראשה. לשון מורי: **בישרא אכלה.** היא בזה לתוך בשר לפיכך
עיקר דדיקתה בבשר או צריש לישנא או בבשר אלצבו אם בשר זה פוגע בפגם כן יפגע צו בשר הסמין אבל בדבר אחר לא היא דדיקה שמה
דבר קשה עובר על פגם קטן ואינו חוגרי' או דבר שהוא כך יותר מדאי נכנס לתוך פגם קטן אפי' שאין פגם לקלקל הסמין: **אשפירא.**
בשר האלצבו: **ואתלמא רוחא.** באמצע חודו ובלדדין שמה נפגם עוצי חודה בצידה ונחתו הסמין בעוקץ ונקרע: **יישר.** יפה עשית: **וכן
אמר רב כהנא.** דכך צריכה: כל היכא דאמר משמיה דפלוני לא שמעה ממנו אלא מאחרים שמע שקצלוה ממנו כי הא דרב אשי לא
ראה את רבא מעולם כדאמר בעשרה יוחסין (קדושין דף עג.): יום שמת רבא נולד רב אשי: **אתלמא רוחא לא צריכי.** ואם יש שם פגם בצידה לא
איכפת לן דאין צדי הסכין נוגעין בסימן שמתו חודה של סכין הוא מתרווח לכאן ולכאן: **שחידודה קודם לליבוה.** קודם שיכניסה הסמין
בליבון הוא נתקף בחידוד: **הא איכא לדין.** יש נכחו בצדי הסכין קודם שמתגר שמיטה והרי סימני טרפות נולדין בה כיון שהושט נשרף.
ואפי' ק"ל כרב אחא ורב כהנא ורב אשי וכולוהו אמוראי דאמרי צריכא צרישא וטופרפא ואתלמא רוחא ואם שכח ולא צדק קודם שמיטה
בזדק לאחר שמיטה: **ג' פגימות הן.** לשיעור אחד: **פגימת עלם נפסא.** לעבור עליה בלאו דעלם לא תשברו צו (שמות יג): **פגימת אוון בצכור.**
להיות צו מוס לישחט עליו במדינה דמנן (בכורות דף ג). נפגמה אוו מן הסחוס. והי' לשאר מומין של פגימה המכריס שם וקמיתתא נקט:
פגימת מוס בקדשים. נקבות כגון חטאת ושלמים שיש בהם פגימות שאינן נוהגות בצכור וכתתן התם בצכורות (דף טז): נפגם ויהוה
בצכור או הערוה שפת בית הרחם של נקבה במוקדשין. ואיזטרין למנגט הכא לאשמעינן דאע"ג דלא מינכרא ציה פגימה כולי האי אפילו הכי
שיעוריה צדי שתחגור בה כפורין. ואי קשיא לניקט פגימת מוס בקדשים וכולן בכלל דהא צכור בכלל כל הקדשים הוא אי תנא הכי
ה"א ליפסל מהקרבה הוא וצכדי חגירת כפורין מיפסלא אבל מוס גמור לא הו' לישחט עליו במדינה הרבה פוסלין צבהמה ואין
הצכור נשחט עליהן כדתנן (שם דף מה). ולאו שאין שוחטין עליהם לא במקדש ולא במדינה כו' ולהכי תנא פגימת אוון בצכור שהזכרה
בצכורות לענין לישחט במדינה: **מוצה.** שנפסא פסול כדילפינן בשחיתת קדשים צפרק קדשי קדשים (ובאים דף נט). וחבתת עליו את עלותיך
ואת שלמתיך וגו' (שמות כ) וכי עליו אתה וזבח אלא בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר והאי עליו צבילוה הוא כלומר כשהוא בחוקתו:
שמתגר

קבו א (מ"י פ"א מהל'
שמיטה הלי"ח) כגון
עשין כג טו"ש"ע י"ד ס'
ית טע"ה:
קבו ב מ"י שם הלי"ד
טו"ש"ע שם טע"ה ב:
קבה ג מ"י שם הלי"ז
וע"ז טו"ש"ע שם
טע"ה ד:
קבה ד ה ו מ"י שם
טו"ש"ע
בטה"ה:
קל ז מ"י שם הלי"ח
טו"ש"ע שם טע"ה ח:
קלא ח מ"י שם הלי"ח
טו"ש"ע שם טע"ה ו:
ט נ"י שם הלי"ה ט
טו"ש"ע שם טע"ה א:
קלב י מ"י שם הלי"ה כג
טו"ש"ע שם טע"ה ט:
קלב כ ל מ"י פ"ו מהל'
בילת מקש הלי"ג
פ"ב מהל' איסורי מוצח
הלי"א והלי"ד ופ"ג מהל'
בכורות הלי"א טו"ש"ע י"ד
ס' שט טע"ה ב:

שיטה מקובצת
א) כי איכא חדה פגימה
מסוכסכת בשחיתתו:
ב) אפי' בירידתו
כשהסימן: ג) אחד
לסופו ולשון אוגרת
כמו אגרה: ד) ואינה
אוגרת אלא מסוכסכת
היינו שחיתתו כשרה
וכקיימא בריש: ו) אם
יש פגם המים נפוליס:
ז) ואינו חוגרי' בו או
דבר: ח) הא איכא
צדין שנכתיב בצדי הסכין:
ט) הים בכבורות נפגם
הוכן בכבור או הערוה
דהיינו שפת בית הרחם
של נקבה. וי"ב הובן פי'
נרקת שהיכס חבוי בו:
ק) היא ליפסל מהקרבה
הוא דכדי חגירת צפורין:

רבינו גרשום

אחת בזה ענין: עולה
ויורד. סכין שאינו שוח
בחידודו: דמיא לסאסא
מאי. כלומר דדמי לשעור'
שבולת דאינו פגום
ודמתחוי כפגום: פשיטא
דכין דכי ניקבה טריפה
בעיא בדיקה כלומר כיון
ששחטו בסכין פגומה דמי
כמי שניקבה: במערבא
בדיקה במיא. היכי בדקי
לה במיא משמיהו הסכין
חודו במים והיכן שהמים
נמשכין מחודו של סכין
ודאי שם נפגם: ח) ואתלמא
רוחא כלומר לפיכך
לא צריך לבדוק הסכין
מצד זה ומצד זה אלא
במקום חידודו: ופגימת
אוון בבכור שחשוב
מוס קבוע: ופגימת מוס
בקדשים. איכא דאמרי
קדשים ממש ואיכא
דאמרי בקדשים בקדשי
המשכן וכתבי בהו תמים:

א) נראה דל"ה הכא נמי בית
השמיטה ממוח רווח כלומר
לפיכך וכו'.

